

Habenaria tridactylites

LOKAKUU 2007

© Teksti ja kuvat Janne Koski, Maija Nieminen

Levinneisyys ja kasvupaikat

Habenaria on yksi laajimmalle levinneistä ja monilajisimmista maaorkideasuvuista. Yksikään laji ei kuitenkaan esiinny maantieteellisessä Euroopassa, ja ainoa laji joka yleensä esitellään Euroopan kämmekkäkasvioissa, on Kanarian saarille endeeminen *Habenaria tridactylites*. Laji on Kanarian saarten yleisimpiä kämmeköitä. Sitä tavataan kaikilla saarilla Fuerteventuraa lukuun ottamatta. Yleisin se on läntisillä saarilla, kuten Teneriffalla. Lajin luontaiset kasvupaikat ovat usein soisia. Laji on alun perin ollut laakeripuumetsien kasvi, mutta näiden metsien kadotessa se on levinnyt muunlaisille kasvupaikoille, joilla on riittävästi talvikosteutta. Luonnossa laji kukkii yleensä marras-helmikuussa.



Kuvaus

Habenaria tridactylites muistuttaa jossain määrin valkolehdokkia. Verson tyvellä on kaksi kellertävää lehteä, joiden välistä nousee heti kasvun alkaessa loppukesästä noin 30 cm korkea kukkavarsi. Se kasvaa melko hitaasti, ja kukat avautuvat joskus elokuun ja tammikuun välisenä aikana, riippuen siitä mihin aikaan kasvit on asetettu lepoon keväällä. Kukinta kestää useita viikkoja, ja vihreitä, heikosti tuoksuvia kukkia on noin 15. Pitkä kannus ja kolmiliuskainen huuli ovat kukan kiinnostavimmat osat.

Maan alla kasvulla on noin 5 cm pitkä, perunan näköinen versojuurimukula, joka muodostuu talven aikana. Keväällä kun kastelu lopetetaan, kasvin maanpäälliset osat kuivuvat. Hyvinä vuosina kasvi voi muodostaa kaksi tai kolme mukulaa.

Kasvatus

Tämän *Habenarian* kasvatus on helppoa. Yleensä kasvi hankitaan lepotilaisena kesällä. Kesän ajan mukulan voi pitää viileässä paikassa ruukussaan kuivana, tai irtonaisena ostetun mukulan voi pitää ilmatiiviissä rasiassa, jossa on hieman paperia estämässä veden tiivistymistä mukulan pintaan. Heinä-syyskuussa, kahdesta neljään kuukautta kestävä levon jälkeen, mukula istutetaan noin 15 cm:n ruukkuun. Kasvualustan tulisi olla kalkiton. Esimerkiksi savisen mullan, hienon soran ja lahonneen puun seos (suhteessa 2:1:1) soveltuu kasville erinomaisesti. Yhteen ruukkuun voi istuttaa monta mukulaa, ja kasvia tilatessa kannattaa hankkia ainakin kolme mukulaa (myyntiluetteloissa kasvien hinnat on yleensä ilmoitettu yhtä mukulaa kohden). Istutuksen jälkeen ruukku tulisi pitää tasaisen kosteana koko talven ajan. Valoisa, viileä ikkunalaute sopii hyvin kasvatuspaikaksi, eikä lisävalolle ole yleensä tarvetta. Sopiva lämpötila on noin 10°C.

Valitettavasti laji on viljelyssä harvinainen, ja sitä on hankittavissa lähinnä Välimeren lajistoon keskittyviltä tarhoilta tai muilta harrastajilta. Sitä voidaan pitää keräilyerikoisuutena, joskin sen kasvatus on poikkeuksellisen hauskaa.

